

Indice de autoridades latinas.

lis participes efficiemur : tunc nequitiae quædam, veluti vitia-
ti humores, corruptunt nos,
& opprimunt.

S. Leo serm. 1. de Nativ. Cū esse-
mus mortui peccatis convivis-
cavit nos in Christo, ut essemus
in ipso nova creatura, novum
figmentum. Deponamus ergo
veterem hominē cum aetibus
suis, & adepti participationē ge-
nerationis, carnis renuntiemus
operibus. Agnosce o Christiane
dignitatē tuā, & divinā cōfors
factus naturā, noli in veterem
vilitatem degeneri cōversatio-
ne redire. Memēto cuius capi-
tis, & eius corporis sis mem-
brū. Reminiscere quod erutus
de potestate tenebratum trans-
latus es in Dei lumē ut Regnū.

S. Greg. Nazian. orat. in sanctum
Baptif. Si per cupiditatē, ut a va-
ritiā (Dæmon) oppugnet ut tē-
poris momento, atque aspectu
Regna òni velut ad supertinē-
tia ostendens atque adorationē
à te exigens, ut pauperem asper-
nare dic lustrali signo fretus,
ipse quoq; Dei imago sum, nō
dum à superna gloria, ut tu
propter superbiam deturbatus
sum, Christū indui, in Christum
transmutatus sum, tu me ipse
adora.

S. Greg. Nyssenus orat. 40. Mar-
tyrib. Vnde eis solus metus erat,
ne à Christo se iungerentur, unū
bonum esse cum Christo solo;
cætera verò omnia risus, &
umbra, nugaeque & somniorū
yisys similia.

Cap. 15. §. 2.

S. Aug. Epif. 38. Optimus Ma-
gister, atque divinus, & mater-
nū nomē, quod ei quasi priva-
tū, & propriū nunciaverat; quia
terrenum erat in cōparatione
celestis propinquitatis abiecit.
Et eamēta cælestē propinqu-
itatē in discipulis suis comme-
morans, quo sibi rursus cōsol-
tio generis cum cæteris sanctis
Virgo sancta cohæceret, ostēdit.

Aug. lib. de S. Virginit. c. 3. Bea-
tior ergo Maria percipiendo si-
dem Christi, quam concipiendō
carnem Christi.

Ibidem Aug. Materna propin-
quitas nihil Mariæ profūsiter,
nisi fœlicius Christum corde,
quam catne gestasset.

§. 3.

Epiphanius in serm. de Virginis
laud. O uterum impollutū ha-
bentē circulum cælorum, qui
Ueū incōprehensum; in te ve-
ro cōprehēsum portasti! O ute-
rum cælo ampliē, qui Deum
in te nō coarctasti! O uterū, qui
cælum es septem circulis con-
stans, & capacior illis existis! O
uterum septem cælis sublimiorē
atque latiore! O uterum,
qui es octayum cælum septem
firmamentis celsiore. O ute-
rum habentem inextinguibile
lumen septies lucentis gratiæ!

Cap. 16. §. 1.

Eusebius hom. 6. in Paschate.
Magnum quidem mihi est de
Deo,

Indice de autoridades latinas.

Deo, quod esse me sentio opus
suum, sed multo plus est, quod
transiisse ipsum video in pre-
tium meum, quando quidem
tam copioso munere ipsa re-
dēptio agitur, ut homo Deum
valere videatur.

Idem Eusebius hom. 2. de Symb.
Intrutinā ergo crucis non au-
rū, vel argētum, nō corpus ali-
quod Angelicum, sed semetip-
sum passus est auctor salutis ap-
pendi, ut homini, qui ab statu
degeneraverat naturā suā dig-
nitatem, vel ipsa ostenderet
pretij magnitudo.

§. 3.

S. Chrys. bomil. 1. Epif. ad Ephes.
Non enim quia filii tradidit
tam admirabile videri debet;
quam ipsum sui delictum in
hoc tradidit, ut nostri causa
immolaretur. Multa sanè hic
exuperantia divine charitatis.
Quē enim unicē dilexerat Pa-
ter, pro his cōciliandis tradidit,
quos meritō oderat. Perspicē
nūc, quāto nos dignetur hono-
re. Etenim si cum ipsum odif-
fimus, eique essemus infensi, tra-
didit nihilominus sic sibi dile-
ctum, quid nō deinceps efficiet
cum huic per gratiam recon-
ciliemur?

Lib. 2. Cap. 1. §. 1.

Ant. Leo serm. 2. de Pentecoste.
S fiat ergo per corda omnīū
dispensatio munerum divino-
rum, ut servitutem oris nostri
docti, indoctique non spernant.
Illi ut probens se amare quod

norunt; isti ut ostendant se de-
siderare quod nesciunt.

S. Thom. I. p. q. 43. art. 3. In ipso
dono gratiæ gratū faciētis Spi-
ritus Sanctus habetur, & inhabi-
tat hominē. Vnde ipsem Spiritu
Sanctus datur, & mittitur.

Idem ibidem ad 1. Per donum
gratiæ gratum faciētis perfici-
tur creatura rationalis, ad hoc
quod libere nō solū ipso do-
no creato utatur, sed ut ipsa
divina persona fruatur.

Et ad 2. Gratia gratum fa-
ciens disponit animam ad ha-
bendam divinam personam.

S. Bonav. in I. dist. 14. art. 2. q. 1.
Perfecta posessio est in qua
Deus habetur, & eius gratia.

Ibidem. Non est datum opti-
mum, & donum perfectum, nisi
detur donum increatum, quod
est Spiritus Sanctus, & donum
creatū, quod est gratia. Con-
cedēdum ergo utrumque dari.

Alex. de Ales. I. p. q. 73. memb.
4. art. 1. In missione Spiritus Sa-
cra non solū datur Spiritus Sa-
cra, nec solū dona eius, sed
etiam utrumque unde datur
Spiritus Sanctus in se, ut in do-
nis suis.

S. Arg. lib. 15. de Trinit. cap. 26.
Eundē Spiritum Sanctus datum,
cum insufflasset Iesus, de quo
mox ait: ite baptizate omnes
gentes in nomine Patris, & Fi-
lii, & Spiritus Sancti ambigere
non debentis. Ipse est ergo; qui
etia de cælo datus est, die Pen-
tecostes. Quomodo ergo Deus
nō est, qui dat Spiritum Sanctū?

Man4 imq

Índice de autoridades latinas.

imò quantus est Deus, qui dat Deum?

Petrus Lombardus in 1. dist. 14. Ecce his verbis aperitè dicit Spiritum Sanctum ipsum, scilicet Deum dari hominibus à Patre & à Filio, & quod ipse Spiritus Sanctus, qui Deus est ac tertia in Trinitate persona nobis detur, non isque infundatur, atque illabatur mentibus.

S. Ambros. lib. 1. de Spiritu Sancto c. 4. Quia licet multi dicuntur Spiritus, quia legitur: qui facit Angelos suos Spiritus. Vnus est tamē Dei Spiritus ipsū ergo unū Spiritū, & Apostoli & Prophetæ sunt cōsecuti: sicut etiā vas electionis dicit: quia unum Spiritū potavimus, quasi eum, qui nō queat scindi, sed infundatur animis, & sensibus illabatur ut secularis sitis restringat ardore; qui Spiritus Sanctus non est de substantia rerū corporalium, nec de substantia rerum invisibilium creaturarum.

S. Ambros. lib. 1. de Spiritu Sancto c. 5. Omnis creatura mutabilis est, sed nō mutabilis Spiritus Sanctus. Quid autē dicere dubitē, quia datus est & Spiritus Sanctus cum scriptum sit: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritū Sanctus, qui datus est nobis. Qui cū sit inaccessibilis natura, receptibilis tamē propter bonitatē suā nobis est, cōplens virtute omnia, sed qui solis participetur iustis. Simplex substantia, opulens virtutibus, unicuique prēsens, dividens de

suo singulis, & ubique totus. Incircūscriptus ergo, & infinitus est Spiritum Sanctus, qui discipulorū sensus separatores insūdit, quē nihil potest fallere. Angeli ad paucos mittebātur, Spiritus Sanctus autē populis infundebatur. Quis ergo dubitet, quin divinū sit quod infūditur simul pluribus, nec videtur? Vnus est ergo Spiritus Sanctus, qui datus est omnibus, licet separatis Apostolis.

Beda hom. Dom. 1. post Ascensi. Cū gratia Spiritus Sancti datur hominibus, profecto mittitur Spiritus à Patre mittitur, & à Filio.

Alcuinus lib. 3. de Fide & sancte Trinit. c. 2. Abiq; dubitatione ideo Spiritus Sanctus bis datus est, ut commendarētur duo precepta charitatis. Duo sunt enim præcepta, sed una est charitas sic etiā unus Spiritus, & duo data. Nec alia charitas diligit proximū, quā illa, quæ diligit Deum in terra datur. Spiritus ut diligit proximus. De cœlo datur, ut diligatur Deus: quamuis sit aliud Deus; aliud proximus, tamē una charitate diligēdus est Deus, & proximus; Deū plus se ipso proximū, ut se ipsum amator amet. In terra Christus dedit Spiritum, sed de cœlo est quod dedit. Ille enim dedit qui de cœlo descendit. Hic invenit, cui daret, sed inde attulit quid daret,

Alcuinus lib. 7. Comment. in Ioan. c. 4. Prius à consistente Domino in terra (datur Spiritus) post,

Índice de autoridades latinas.

postmodū è cœlo, quia in proximè amore dicitur qualiter perveniri debeat ad amorem Dei.

Dionys. Cartusian. commen in c. 1. Ioan. c. 4. Si probabiliter cognoscere cupimus, an Spiritum Sanctū per gratiā habeamus, interiora nostra examinemus, an divina impleamus præcepta; an universa vitemus peccata mortalia, an inimicos quoq; cordialiter diligamus; an corā Deo timoratē nos iugiter habemus: Si charitatis accendamur affectibus, & zelo divini honoris, atque communis universorum salutis carnalia, & terrena despicentes.

Cap. 2. §. 1.

Alcuinus lib. 2. de Fide Trinit. c. 19. Per quem nos tota inhabitat Trinitas.

S. Aug. Facit in Sanctis cum Patre, & Filio Sanctus etiā Spiritus mansiōne intus utique tanquā Deus in templo suo. Deus Trinitas Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus veniunt ad nos, dum venimus ad eos.

Origenes hom. 4. in Levit. Igitur si nobis cum Patre, & Filio, & Spiritu Sancto societas data est, videndum nobis est, ne sancta istam divinamque societatem peccando abnegemus: Si enim agamus opera tenebrarum, certum est, quia societatem negavimus lucis.

S. Ioan. Chrysost. hom. 27. in Ep. ad Hebreos. Fortasse unusquis-

que vestrum vellet esse hujusmodi, ut posset imperare Soli, & Lunæ, &c. Sed his maiora sequemur, si velimus. Nam quæ nam nobis promisit Christus? Non fore ut Solem sista mus, neque Lunam, neque Solis retrogradationē? Sed quid? Veniemus, inquit, ad ipsum ego, & Pater meus, & mansionem apud eum faciemus. Quid mihi opus est Sole, & Luna, & his miraculis, cum ipse omnium Dominus ad me descendat, & apud me firmus maneat, & stabilis?

Dionys. Cartus. in Epist. Ioan. c.

1. Socij appellantur, qui libenter sunt simul, & familiariter colloquuntur & p̄cipationis quoq; sunt impatiētes, atque ad speciale unionem aspirant, qui & secreta sua sibi in vicem pandunt, fidelitatē simul conservat de mutua iucundātūr præsentia, & in actibus suis cōmunicant: quoniam eadem libenter efficiūt, imò sibi in vicē cooperantur, & mutuō opem impendūt, & unus prosperitatē cupid alterius. Ita re vera verus, & devotus Christianus libentissime, est cū Deo cū Psalmista protestas. Mihi adhædere Deo bonum est. Et itē: adhæsit anima mea post te, & inter Deum ac tales Christi fidelē est familiare assiduumque colloquium. Ipse si quidem ubertim assutus Deum orando, ac mediādo salubritas sciens Christum dixisse oportet semper orare, & non deficere.

Atque

Indice de autoridades latinas.

Atque Apostolū Paulū sine intermissione orate. Deus quoq; alloquitur eū per divinos instinctus, per illuminationes, & unctiones internas, per sacras Scripturas, & per aspirationes Angelicas. Talis demū Christi fidelis separationis à Deo est impatiens. Mallet nāqe totum mundum amittere, & occidi, quā per peccatū à Domino separati. Quia incōparabiliter super omnia toto corde diligit Deum. Imò dum gratiosam Dei præsentiam, dum alloquitionē internā, & divinæ familiaritatis signa non experitur ingemmis-
cit, & animo costernatur, ne forte Deum offenderit, & ab ipso relictus sit. Idecīcō ad unionē cū Deo aspirat, & ei semper vicinus uniri molitur. Deus quoq; multis modis allicit eum sibi. Insuper benignissimus Deus, & devotus Christi fidelis se-
cretissima sibi invicem manife-
stant. Christianus nāqe iuxta Hieremię oraculum: effundit si-
cut aquā cor suum incōspectu Domini Dei sui, & Deus per unctiōnē suā de omnibus docet eum, ac sēpē incerta, & oc-
cultū sapientiae suā ei revelat. Cū & Christus Discipulis dixerit: o-
nia quæcumque audivi à Patre meo, nota feci vobis. Talis quo-
que Christi fidelis Deo fidelita-
tem conservat cum Apostolo Paulo exclamans. Quis me se-
parabit à charitate Dei? vitat enim carnales, & mundanas af-
fectiones, & animā suā custodit

ne per mortale peccatū profi-
tuatur Diabolo, & eius fiat adultera, sed cœlestis sponsi per-
maneat spōsa, ac socia. Deus ve-
ro eum nequaquā relinquit, ni-
si prius relinquatur ab eo. De-
us item, & talis Christi fidelis de mutua gloriatū presētia. Si-
quidē delitiae Dei sunt esse cum tali hominis filio, qui & ipse de-
lectabatur in Domino, & tenuit cōsolari anima eius nisi in illo.
Insuper agendo cōmunicat, id
est, libenter eadem agunt. Que-
madmodū enim Deus se ipsum incessabiliter intuetur, ac dili-
git, iustitiā amat, pietatem exer-
cit, bonitatem suā communi-
cat alijs, universos ad salutem
hortatur inimicis beneficia
multa largitur: Sie talis Christi fidelis summe, & increatę veri-
tatis cōrēplationi, & infinitę bo-
nitatis dilectioni libēter intērus
est, iustitiāque zelatur pius, ac
liberalis consistit, dona gratiā
sibi collata alijs munificen-
tur imparit, oīnū cupit salutē,
adversarios diligit, & bona res-
pōdit pro malis. Amplius Deus,
& talis Christi fidelis sibi invi-
cē cooperatur. Nā Deus opera-
tur per eum, opē ei impēdit, eū
tuetur. Ipse quoq; est Deo co-
operans dupliciter. Primō in se
ipso, qui divinæ aspirationi ac-
quiescens, iuxta eius vivit direc-
tionē. Secundō, in alijs eos ad
cōsentīdū, obediendumq; Deo
exhortans. Propter quod assertit
Paulus, Dei cooperatores su-
mus. Postremō, Deus huiusmo-
di

Indice de autoridades latinas.

di Christi fidei cupit verā pros-
peritatē, beatitudinemq; perfe-
cta. Ipse etiā Deum ab omnibus
honorat, atque glorificari op-
rat præcordijs. Ecce quanta est
dignitas charitatis infusæ, quā
admirabiles excellētissimosque
efficiens causat in anima. Nec
mirū cū ipsa sit supernaturalis
similitudo increati amotis, vi-
delicit Spiritus Sācti. O quanta
est rationalis creaturæ ista no-
bilitas habere cū divina natura
consortiū, atque cum proprio
creatore societatem sortiri, ac
possidere. Sed heu homo cum
in honore esset, non intellexit,
cōparatus est iumentis insipiē-
tibus, & per spiritualia, atque
carnalia via, plurimi se De-
monibus, bestijsque associant,
& conformat. Quorum vani-
tatem, vilitatem, & perversi-
tē vitantes, studeamus modis
pertactis societatē habere cum
Deo, qui sicut in Genesi legi-
tut; dixit ad Iacob: Ego socius
iteneris tui.

D. Aug. tract. 76. in Ioan. Pater,
Filius, & Spiritus Sāctus veniunt
ad nos, dū venimus ab eos. Ve-
niunt subveniendo, venimus
obediendo. Veniunt illuminan-
do, venimus intuendo. Veniunt
implēdo, venimus capiendo, ut
sit nobis eorū nō externa visio,
sed interna, & in nobis eorū nō
tranitoria mansio, sed æternā.

S. Aug. 13. de Civ. c. 2. Mors
animæ fit, cum eā deserit Deus,
sicut corporis cum id deserit
anima: utriusque id est, totius

hominis mors est, cum anima
à Deo deserta deserit corpus.

Arist. lib. 1. Rhetor. c. 6. Vita ip-
sa, etiā si nullum aliud bonum
consequatur, per se tamen
amat, optatur, experitur.

S. Ambros. l. de bono mortis, c. 51.
Exiguus tibi totus terrarū orbis
est pro unius animæ dispendio.

S. Birgitta lib. 5. inter Reg. 15.
resp. 2. Anima longè melioris
naturæ est quam corpus, quia
ex virtute Deitatis meæ est, &
immortalis participationē ha-
bens cum Angelis, præstantior
omnibus Planetis, nobiliorque
toto mundo.

S. Bernard. Epis. 54. Magna res
anima, quæ Christi sanguine re-
dempta est, gravis animæ ca-
sus, quæ non nisi cruci Christi
potuit reparari.

S. Aug. in Psalm. 102. Redēpta
est vita tua de corruptione, iā
securus estō, initus est bone fi-
dei contractus: nemo fallit Re-
demptorem tuum; nemo cir-
cumuenit; nemo premit; egit
hic commerciū, iam precium lo-
luit, sanguinem fudit, sanguinē
inquam fudit unicus filius Dei
pro nobis. O anima erige te, tā-
ti vales.

Salvia. Episcopus Marselensis l.
3. ad Ecles. Dilectissimam esse
animam homini, etiam Diabo-
lus non negavit; & qui aver-
tere omnino cūctos ab affectu
animarum suarum nititur,
idem tamen charissimas esse
debere cūctis suas animas cō-
fitetur. Quis ergo furor est, vi-
les

Indice de autoridades latinas.

les à vobis animas vestras haberi, quas etiā Diabolus putat esse pretiosas? Quis furor est viles à vobis haberi, quas etiam ille charas vobis debere esse dicit, qui viles facere conatur? Ac per hoc quicunq; animas suas negligunt etiam infra iudicium Diaboli se amant.

Salvianus ubi supra. Hoc est dicere. Damna animæ totum penitus secum auferūt, nec quicquam homo omnino habere poterit, qui se ipsum dāno animæ pereuntis amittit. Et ideo nihil dubites pro te dare, quia si te a misericordia omnia in te perdis; si autē te lucrificeris, tecū, & in te omnia possidebis.

Cap. 3. §. 3.

S. Basilius orat. 3. de Peccato. Nam ut apes sumus fugati, ut columbas foetor arcet, sic custodem vitæ nostræ Angelum lacrymabile, ac foetidum peccatum repellit.

§. 4.

S. Bernard. apud S. Thom. Opus. de Dilectione Dei cap. 20. Valde mihi amandus es Domine, per quem sum, vivo, & sapio.

Anade alli Sto. Thomæ. Quasi dicat anima, valde à corpore amor, quod habet ista à me. Valde ergo mihi amandus es Domine, cū habeā ista p̄tiora à re.

S. Thomæ ibidem. Eris ergo anima in statu secundo habens à Deo tuo tria, quæ das corpori tuo, vitam, sensum, & motum

moralem. Et quandocumque corpus te vult abijcere, tunc licet, & tibi vitam tuam scilicet Deum obijcere. Quod si hoc est impossibile fac viræ animæ tuæ, scilicet Deo, quod corpus suæ. Appete continuare cōiunctionem, horre præ omnibus separationem.

Cap. 4. §. 1.

S. Ambrofius l. 1. de Spiritu Sancto, cap. 4. Spiritus Sancti gratia facit filios Dei.

S. Maximus Centuria 4. cap. 86. Deum per gratiam dicitur, & fit pater illorum, qui solum habent animi nativitatem per spiritum virtuti cōsentaneam.

S. Anselmus lib. de Similitud. c. 66. Ecce sit ante oculos nostros positus aliquis pauper omni solatio destitutus, ulcerū & aliarum infirmitatū fœditate corruptus, & òni quo, vel à frigoris asperitate defendatur, tegmine nudus. Hūc igitur tale tali modo iacētem, & in nullo se met iuvare valentem. Si Rex aliquis potentissimus trāiens illum videret, & miseratus eius ulceribus mederi iuberet; curatumque suis Regalibus ornamenti indutum sibi præsentari præcipiteret, ut in Regno suo filius suus à cūstis haberetur, atque in nullo quod imperaret, à quo quam contradiceret, hæredē filium, filique sui proprij hæredem constitueret, & cum suo nomine vocari vellet. Nonne dices hunc magnifice, & inopinatè honoratum?

Certe

Indice de autoridades latinas.

Certe Deus nobis hæc omnia fecit. Nati enim de putredine carnis, repleta sunt misericordias, in quibus misericordia constitutos, & òni solatio destitutos, òni que infirmitatū passionibus onerosos, ac peccatorū, & corruptibilitatis ulceribus plenos; sola misericordia ductus accipiet & curabit nos, & sanitati restitutes, ornamētis perfectæ iustitiae, & incorruptibilitatis ornabit; adductosque in filios suos sibi adoptabit; Regni sui cōsortes efficiet, & hæredes; filioque suo unigenito, sibi per ònia æquali, & cōnipotēti cōcorporales statuet, & coheredes; omnīq; creaturæ iubebit, ut in omni quod volemus nobis obediatur, vocatosque nos nomine suo Deos faciet. Ipse enim dicit: Ego dixi Dij estis, & filij excelsi omnes, sed ipse Deus Deificans est, tu vero Deus Deificatus.

Concil. Triden. sess. 6. c. 4. Iustificationis impij descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ in statu gratiæ, & adoptionis filiorū Dei per secundum Adam Iesum Christū Salvatorem nostrum.

S. Cyprianus lib. de Specie. Numquam humana opera mirabitur quisquis se cognoverit filium Dei. Deiicit se de culmine generositatis, qui admirari aliquid post Deum potest.

Cassiodorus lib. 4. var. 2. Cū vinculo animi obligatur extranei, tanta in hoc actu vis est, ut

potius se velint mori, quā aliquid asperū patribus videātur infligi

Idem Cassiodor. lib. 8. var. 1. Introducamur in vestram mentem qui adepti sumus Regiam hæreditatem illud est mihi supra Dominatum, tantum, ac tam Rectorem habere proprium.

§. 2.

S. Aug. l. 3. de Civit. c. 4. Varto inquit, utile esse civitatibus dicit, ut se viri fortes, etiā si falsū sit, ex Dijs genitos esse credant; ut eo modo animus humanus velut divitiae stupis fiduciā gerens, res magnas aggrediendas presumat audacius, agat vehementius, & ob hoc impletat ipsa securitate felicius.

Cassiodorus lib. 4. var. 11. Adoptat te talis de cuius gēte, tu potius formideris.

Adrianus. l. 2. cap. 8. Tu vero principale quiddam es, delibatum ex divina natura habes a liquam partem eius in te ipso. Quare ignoras prosperitatem tuam? Nescis unde veneris? non meminasse vis, quando vescevis, qui existens vescevis, & quem nutritas, & in cætu vivens, & cū alijs versans, quando exercearis, quando disputas, an nescis te nutritre Deum, exercere Deum, circumferre Deum, te ignoras omnis? Censes me loqui de aureo quodam, aut argenteo quem extinsecus circumferas? In te ipso inquam illum gestas, quem eo inquinasti abs te non sentis. Impuris enim cogita-

tio-

Indice de autoridades latinas.

tionibus, sordidisque actionibus id facis. Quod si Dei effigies quædam adesset, nō in animum induceres tale quid agere. Deo autem ipso præsente in penetralibus, & inspiciēt omnia, atque audiente non pudet te ista cogitare, & facere propriæ naturæ ignarum, & dignū cui Deus sit iratus?

S. *Sixtus Epist. de malis Doctorib.* Hæc itaque dilectissimi mihi in nostro semper corde volvuntur, hæc die noctuque meditantur. Grande est Dei filium esse, infinitum est, cælum habere post terram, æternæ vitæ locuples, & copiosa possessio est splendore solis coruscare. Omni claritate clarius est cū Deo regnare, omni nobilitate nobilius est, inenarrabile est, quod credimus, quod speramus immensum est.

S. *Chrisostomi homil. 9. in cap. 1.* *Ioan.* Non dignatur Rex in exercitum suum adscribere, qui servi sunt conditione; unigenitus autem Dei filius, neque publicanos, neque magos, neque servi, & his etiam despiciatores, & pauperiores homines, non nulos etiam manco distorto, & sordido corpore in filios accipere non dignatur.

§. 3.

Guillelm. Paris. 2.p. primæ paris de Universo, cap. 22. pag. 685. Si Rex aliquis in hominibus haberet Regnum ditissimum, ac piaclarum, nec esset ei nisi unicus filius, regnum autem eiusmodi manens esset, ut per multitudi-

nem hæredum nulli minueretur, & ipsi unigenito Regis gloria multa, atque preclatiras per multitudinem hæredum, atque consortium accresceret, bonitas, & largitas ipsius Regis multos filio suo consortes aduocaret, & multos filios sibi gratia adoptaret (hoc autem apud nos hominibus multoties factum est, qui cum filios proprios non haberent extraneos adoptabāt) nec dubium est apud intelligentes, quin etiam si multos haberet filios id faceret postquam per quantamcumque gratiam adoptionis, ac per quantamcumque multitudinem adoptivorū, nihil deperit unigenito Regis de divitijs, aut gloria Regni tui: quin potius augetur ei gloria exterior ultra omnem admirationem. Si ex multitudine militiarum, ex multitudine, & magnificientia Principum augetur gloria Regis uniuscuiusque: quanto fortius innumerabilis multitudo Regam cælestium erit ad decorum, & gloriam Regi Regum omnium: si enim decē Regibus imperare tanta gloria est imperatis: Regibus inquam terrenis, & omnibus terrenis Regibus Imperare, tanto maior gloria est terreni imperatoris; quanto maior est numerus, atque potentia Regum omnium terrenorum quam decem, quanto magis omnium Regum cælestium obedientia, & subiectio erit ad gloriam Regis omnium sæculorum.

S. *Chri.*

Indice de autoridades latinas.

S. *Chrisostomi hom. 9. in cap. 9.* *Ioan.* Quodnam mains supplicū esse posset, quam si in eorum ponatur arbitrio filios Dei fieri, & moliat, sed sponte sua tanta se nobilitate, tanto honore indignos efficiunt.

Cap. 5. §. 1.

Arrianus lib. 2. cap. 8. Quod si Phidiæ esset effigies, Minerva scilicet, aut Iupiter, meminisses utique, & tuo ipsius, atque etiā sculptoris. Ac si quem haberet sensum conareris, nihil indignum facere tuo opifice, neque etiam te ipso, nec indecoro habitu te inspectorum oculis offerres. Iam nunc porro Iupiter cum te fecerit, qui sit ut curæ tibi esse non patiaris, qualem te ostendas, & hac in parte quantum interest inter opifices, itēque inter opera, & effectus? Aut quodnam est opificium artificis, quod simul ut factum sit, suas habeat facultates in semetipso, quas præstare possit hac efformatione? Nonne lapis est, aut es, aut aurū, aut ebū, adeoque Minerva Phidiæ, per recta manu semel cōsistens, ac victoriā tenens in perpetuum motu vocat? Sed opificia Dei mobilia sunt, & spirantia, uti visis possint, nec carent facultate aestimandi. Talis artificij cum sis opificiū quare id ipsum decoras? Quid quod non modo te condidit, sed etiam tibi soli creditit, & quid faceres in mādatis dedit? Nec ipsum memini-

nisti, quin etiam commissam tibi tutelā sic ignomina afficias; Quod si pupilam tibi Deus commisset, num illum negligeres? Te vero cum tibi ipsi commendarit, ita inquiens: Non habeo aliquem fideliōrem, cui te commitam, quā te ipsum: hunc volo ita mihi custodias, quemadmodum ipsius natura postulat, pudicum, fidelem, altum, infractum, affectibus vacuum, absque perturbatione. Ergo tuendum illum non suscipes?

§. 2.

Sanctus Bernardus tractat. de Diligēdo Deo. Si totum me debeo pro me facto, quid addam iam pro refecto & refecto hoc modo? Nec enim tā faciliter refectus, quam factus: nam qui semel, & tantum dicēdo fecit, in reficie do profecto, & dixit multa, & gessit mirat, & pertulit dura: nec tantum dura, sed indigna. Quid Deo retribuam pro se? nā etiam si me millies rependere possem, quid sum ego ad Deū?

S. *Petrus Chrysolog. serm. 7.* Homo reddi ad Deum sic amatus à Deo, & ad illius gloriam datorum te, qui se totum propter te ad suam deduxit, injuriam: & voca Patrem fidens, quem tāto amore tuum probas, sentis, intelligis esse genitorem.

S. *Bernard. serm. 16. in Cant.* Nō pepercit unigenito pio sic genito, ita ipse quidem patrem se exhibuit mihi, sed non ego me illi vicissim filium. Quātiō, te

Indice de autoridades latinas.

te attollo iam oculos ad vul-
tum patris tam boni, tam ma-
luis filius? Pudet indigna ges-
sisse genere meo, pudet tanto pa-
tri vixisse degenerem.

Cap. 6. §. 1.

S. Chrysostom. hom. 61. ad Popul.
Parentes quidem alijs sœpè fi-
lios tradunt alendos? ego autē,
inquit, non ita sed carnibus
meis alo, & me ipsum vobis
oppono vos omnes generofos
esse volens, & bonas vobis pre-
tendens de futuris expectatio-
nes.

S. Thom. Opusc. 63. de Beatitud.
In quo totum, quod ipse est, &
est extra corporalem, & spiri-
tualem, & divinam naturam.
Corporalis vero apprehēdit ē-
ne quocumque sensibus per-
cipitur. Spiritualis natura con-
tinet Angelos, animas, & om-
nia dona spiritualia, & virtu-
tes. Divina natura totum quod
est optimum naturaliter in se
habet. Cum ergo corpus, &
sanguinem filii sui Deus Pater
sub Sacramento dedit, tunc
corporalem substantiam in sum-
mo contulit. Quando vero ani-
mam eiusdem filij dedit, tunc
spiritualē substantiam in sum-
mo tradidit, cuius anima om-
nibus Angelis, & Sanctis ani-
mabus perfectior gratia in om-
ni sanctitate fuit. Insuper in eo
totam divinam naturam obtu-
lit omne bonum in se natura-
liter, & æternaliter cōtinente,

neque hoc semel tantum, aut
bis in tota hominis vita fuit,
imò quocumque; tempore,
quocumque loco, à quocum-
que Sacerdote fideli, bono, vel
malo salutare illud sacrificium
in forma Ecclesiae oblatum fue-
rit, toties Deus Pater cum Spi-
ritu Sancto singulis animabus
se totum ad fruendum exhibi-
bet.

§. 2.

Algerus l. de Sacram. Nos cor-
pus ipius facti sumus, & mis-
ericordia ipsius, quod accipi-
mus, sumus.

Cap. 7. §. 1.

S. Thom. Opusc. de dilect. Dei, &
prox. cap. 5. Obitus pse igitur
anima mea dignatione Dei tui
erga te nobilitavit te, o homo
Deus inferius constituens Do-
minum irrationabilem, Psal.
8. Omnia subiecisti sub pedi-
bus eius. Qui domiaaris bru-
tis, non mirum es! si Angelorum
falcem Seraphim domino
subdereris. Sed nunc non sic,
sed nobilis es in relatione ad
superius, solus Deus vere est
Dominus tuus. Sed dilatare us-
que ad mortem præ admiratio-
ne, cui debueras servus esse,
iubet, ut sis amicus. Diliges, in-
quit, Dominum Deum tuum,
&c. Ioan. 15. Iam non dicam
vos servos, sed amicos. Stude
igitur amicus esse ei, à quo
amaris, servus esse ei, cui obli-
garis.

S. Hieronym. in cap. 7. Micheæ.
Ami-

Indice de autoridades latinas.

Amicitia pares, aut accipit, aut
facit.

S. Greg. ad illud Ioan. 15. Iam non
dicam vos servos. O, mira divi-
nae bonitatis dignatio, servi
digni non sumus, & amici vo-
camus! Quanta dignitas est ho-
minum esse amicos Dei.

S. Cyril. Alexand. in Ioan. 22. Quid
maiis, quid clarus, quam Christi
amicum, & esse, & appellari?
Excedit hæc dignitas naturæ
humanæ terminos. Omnia
enim serviant creatori, ut ait
Psalista, nec quicquam est,
quod iugo servitutis eius non
subiiciatur. Quod cum ita sit,
servantes mandata sua, Domini-
nus non servos, sed amicos ap-
pellans, ut amicos in omnibus
tractat. Magna, & splendida
ista præmia sunt.

S. August. l. 3. Confess. cap. 6. Dic
quæso te omib[us] laboribus
nostris quād ambib[us] pervenire?
Quid quærimus, cuius rei cau-
sa militamus? Maior ne ellē po-
terit spes nostra in palatio, quā
ut amici Imperatoris sumus? Et
per quod pericula pervenitur
ad grandius periculum? Et
quandiu istud erit? Amicus
autem Dei si voluero, ecce
nu[n]cio.

S. Chrysostom. 2. in 1. Thesalon.
Est re vera amicus ipsa luce
iucundior germanum dieo. Et
ne mitteris. Est enim nobis so-
lem hunc extingui incundiūs,
quam amicorum consuetudi-
ne privari: incundiūs in tene-
bris agete, quam sine amicis

esse. Et quem odo dicar? Quia
multi solem istum videntes, in
tenebris sumi; qui vero amico-
rum copia m[od]icepti sunt, nec
in afflictionibus quidem tristia-
tiam habent.

S. Th. Opusc. de dilect. Bei c. 9.
Amicus es heminis, qui sim-
plex homo? Ergo debes esse
amicus potius eius, qui sum-
mus est honor, cum etiam in-
ter homines magis appetas esse
amicus magnorum.

Cap. 8. §. 1.

S. Bern. ser. 5. in Dedicat. Eccles.
Quid est homo, quia magnifica-
cas eum? (ait fidelis, & devota cō-
fessio) aut apponis eum cor-
tuum? Quid? sine dubio vanita-
ti similis factus est homo, ad
nihil redactus est homo,
quomodo tamen penitus ni-
hil est, quem magnificat Deus?
Quomodo nihil erga quem
appositum est cor divinum.

Ibidem. Respiremus fratres,
& si nihil sumus in cordibus
nostris, forte in corde Dei po-
test aliud latere de nobis. O,
Pater misericordiarum! O Pa-
ter misericordum, quid apponis
erga eos cor tuum? Scio: ubi est
thesaurus tuus, ibi est, & cor
tuum. Quomodo ergo nihil
sumus, si thesaurus tuus su-
mus?

Richardus Victorin. de Gradibus
violent. Char. Primus ergo vio-
lentia gradus est, quād mens
desiderio suo resistere non po-
test. Secundus autem gradus
est,

N.

Indice de autorides latinas

est, quando illud obliuisci non potest. Tertius vero gradus est, quando ei separare non potest. Quartus autem, qui est ultimus, quando nec ipsū ei satisfacere potest. In primo itaque gradu amor insuperabilis, in secundo inseparabilis in tertio singularis, in quarto insatiabilis. Insuperabilis, qui affectui non cedit. Inseparabilis, qui à memoria nunquam recedit: Singularis, qui socium non recipit: insatiabilis, cum ei satisfaci non possit. Et quamvis per singulos gradus possit notari singula; specialius tamen in primo gradu notatur amoris excellentia, in secundo eius vehementia, in tertio ius violentia, in quarto eius supereminentia. Quanta enim excellentia amoris, quæ omnē alii affectum excedit? Quanta quoque vehementia dilectionis, quementem quiescere non sinit? Quanta obsecro violenta charitatis quæ omnem alium effectum violenter expellit? Quanta supereminentia æmulatiois, cui omnino nihil sufficit?

Bisnus Selue. Orat. 4. in Gen. Tale est numinis ingenium virtute cum vincat hominum amorem vinci.

Ricardus Victorinus de gradibus Charit. O, insuperabilis virtus charitas, quæ ipsum quoque insuperabilem superasti, & cui omnia subiecti sunt omnibus quod admodum subiecisti, dum iustas amore Deas humilia-

vit semetipsum formam servi accipiens.

S. Anselm. l. 1. Epist. 64. Charitatis nunquam non vult quantum potest, & semper vult plusquam potest.

Cap 9. §. 1.

S. Aug. l. 15. de Trinit. c. 8. Natura cum à suo conditore iustificatur à deformi forma formosam transfertur in formam.

Blosius in Speculo c. 3. Tanta enim est elegantia, & formositas animæ rationalis, quam peccatorum fortes non deturpant, ut si tu eam clarus cerne re posses, vix scires præ admiratione, & gaudio, ubi nam es.

S. Brigit. l. 2. Revelat. c. 18. Si enim videres spiritualem pulchritudinem Angelorum, & animalium sanctorum, corpus tuum non sufficeret videre, sed rumperetur quasi vas corruptum, & putridum propter gaudium animæ ex visione.

§. 2.

S. Chrysostom. 1. in Ep. ad Ephes. Quemadmodum enim, si quis per unum ex eorum numerō, qui cutim habent extima scabie operari desumperit curandum; addit peste vitiatum; aut morbo incurabili, senio, que defectum, præterea paupertate atque inedia; hunc talem confessim reddax ex deformi, bonitate formę conspicuum ex vetulo iuvencum;

lum;

Indice de autoridades latinas.

lum; ut qui cunctis eat præstantia decoris eximij? Qui ex ipsis malis splendorem evibret, qui oculorum istibus iubar quedam roseum occulet. Deinde nostrum hunc feniculum in ipso constitutum flore ætatis. Ad hæc purpureo circumdet amiculo, caput cingat diademate, omniq[ue] cultu condecorat. Ad hunc sans modum animam nostram adornavit, elegantem reddidit, ac desiderabilem, & nire amabilem. Angeli enim ipsi vehementer affectant talem contemplari animam Archangeli, omnes denique sancti? Sic nos cunctis mirifice gratiosos condidit Deus, sibiique etiam desiderabiles.

§. 3.

S. Birgitta lib. 2. Revelat. cap. 18. Si videres demones sicut sunt, aut viveres cum nimio dolore, aut moteris per subitanam mortem propter terribilem visionem eorum, ideo videntur tibi spiritualia, quasi corporalia.

Cap. 10. §. 1.

Sanct. Bonavent. in l. dist. 14. art. 2. quæs. 1. Spiritus Sanctus datut ad uniuersum, & coligandum membra corporis mystici, sed membra corporis mystici sunt membra inuicem unita, sicut ipse Dominus perit, ut sint consummati in unum, sed perfecta unio non est, nisi in unq[ue] simplici. Ergo membra

uniuntur per aliquod, quod est unum, & idem in omnibus, hoc autem non potest esse donum creatum, sed increatum ergo necesse est cum dono creato dari increatum.

§. 2.

S. Chrysostom. 83. in Matth. Non enim satis habuit fieri hominem, aut flagillis coedi, & crucifigis; sed nos secum in eandem quasi massam coagmentat, idē corpus efficit, non sive solum, sed re ipsa.

Idem Chrysostom. 45. in Ioan. Cum enim suum in nos amorem demonstrare vellet, se ipsum nobis commisicit, & corpus suum in nos permiscere voluit, ut unum quid efficieremur, ut corvus capiti coaptatum; id enim est vehementer amantium.

S. Cyri. Alex. l. 4. in Ioan. c. 17. Sicut enim si quis liquefactæ ceræ alia ceram infuderit, alteram cum altera per totum commiscet necesse est: si quis carnem, & sanguinem Domini recipit, cum ipso ita coniungatur necesse est, ut Christus in ipso, & ipse in Christo inveniatur.

Idem ibidem. Non mortem somum, verum etiam morbos omnes depellit. Sedat enim, quum in nobis meneat Christus, savitatem membrorum nostrorum legem, pietatem corroborat, perturbaciones animi extinguit, nec in quisbus

N° 2